

Leto XX.

TRGOVSKI LIST

Številka 54.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti, hranilnici v Ljubljani
št. 11.963. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, sreda 12. maja 1937

Cena posamezni
številki din 1.50Ovire tuiskega
prometa

Odveč je poudarjati gospodarski pomen razvitega tuiskega prometa. Zadostuje, če opozorimo le na stotine milijonov frankov, ki jih druge države žrtvujejo za tuiske promet, pa smo njegovo važnost dovolj poudarili. Pomembnost tuiskega prometa za narodno gospodarstvo se sicer tudi pri nas oficijalno priznava, toda dejansko pa se za tuiske promet ne stori mnogo, če se celo naravnost ne ovira. Treba samo poslušati, kaj govore zastopniki naših tuisko-prometnih organizacij na svojih običnih zborih in takoj je jasno, da se pri nas stori za tuiske promet mnogo premalo, stokrat premalo.

Tuiske promet je nemogoč, če ni dobrih komunikacij. Kadar vabijo tuja druge države z asfaltiranimi cestami in ceninim bencinom, ni misliti, da bo tuje ta vabila preziral in prišel rajše k nam, da si poloni voz in svoje ude! Praznovati pa bomo kmalu desetletni jubilej, odkar se neprestano iz Slovenije opozarja na potrebo avtomobilske ceste od avstrijske meje do morja, a te ceste še vedno nimamo. Vsak dan in vsako leto je zaradi tega naša konkurenčna sposobnost z drugimi državami manjša.

Tudi naša železniška uprava se prometa. Te dni se vračajo iz Italije naši turisti, ki jih je privabila Italija v prvi vrsti zaradi nizkih železniških cen. Od Postojne pa do Rima in nazaj v Postojno velja brzovlak II. razreda le 120 lir ali 240 din. Napoveduje pa se še novo znižanje železniških cen za tuje, da bo znižanje doseglo 80%. Kdaj je še naši železniški upravi prišlo na um, da bi dovolila enake ugodnosti. Še za tistih borih 50% ob nedeljah dela vse mogoče težave in niti toliko ni mogoče doseči, da bi ta ugodnost veljala tudi za velikonočni in binkoštni ponedeljek, ki sta dva katoliški izletniška dneva v vsem letu!

Železniška uprava za naša letovišča! Polovična cena je dovoljena le za one kraje, ki plačajo to ugodnost z višjim plačevanjem zgradarine. Kar ena roka daje, to druga vzema. Na ta način se res ne pospešuje tuiskega prometa.

Železniška služba sama pa je tudi dokaz, da se potrebe tuiskega prometa ne upoštevajo. Vagoni so premalo udobni, tuje, ki so vajeni tepih vagonov v svojih državah, se morajo celo na tako izraziti turistični progi kakor je gorénjska zopet seznaniti z modeli vagonov, ki so jih videli kot otroci. Hitrost vlakov vedno manjša, zveze slabe, direktnih vagonov malo, večno prestopanje na vsaki večji postaji, neudobnost pri nakupovanju kart, skratka povsod same neugodnosti.

Poleg tega je vlakov premalo. Tako ima Dolenjska danes slabše zveze kakor pred vojno. O motoriziranosti vlakih seveda niti ni govora, pa čeprav bi se ti vsaj v Sloveniji dobro rentirali. Mnogo preveč bi menda tudi bilo, če bi pričakovali, da tudi železnica propaga naše kraje v tujini. Kaj store v tem pogledu švicarske in avstrijske železnice in kaj naše! Pa še vse polno stvari bi se moglo o tem reči.

Naš turistični promet trpi poleg tega zaradi deviznih težkoč, zaradi raznih predpisov, previsokih vizumov in našega birokratizma, ki se vedno bolj polasča tudi tuiskega prometa. Tipična je v tem pogledu znana uredba o tuiskem prometu, ki bi kmalu ubila vsako zasebno iniciativo in katere edina pozitivna stran so nove takse, da govorimo pretirano optimistično.

Malo se gleda pri nas tudi na to, da bi se tuje nudilo nekaj

duševnega razvedrila. Ali bi bilo res tako nezasišano, če bi tudi država skrbela, da se prirejajo v Ljubljani razni festivali? Par kilometrov proč od meje je še mogoče privabiti tuje, da bi se pa odločili kar na celodnevno potovanje v Beograd le še ni pričakovati.

Tuiske promet je pri nas slaboten in neutemeljen so vsi oni slavospevi o našem napredujočem tuiskem prometu na podlagi naše oficijalne statistike. Samo poglejte,

kako bedno životarijo naši hotelirji in gostilničarji! Ali bi bilo to mogoče, če bi bil tuiske promet res na takšni višini, da bi mogli biti zadovoljni.

Več, desetkrat in stokrat več je treba storiti za tuiske promet, kakor se danes stori. Tudi za tuiske promet je treba denar investirati, pri nas pa hočemo tuiske promet brez investicij. A to je nemogoče in to naj že enkrat spozna Beograd!

za hmelj, ki ga Francija kljub lastni veliki produkciji mnogo uvažuje, med tem ko izvažuje velik del svojega pridelka, ki ne ustreza zahtevam mnogih pivovarn. V zadnjih petih letih je Francija uvozila in izvozila naslednje količine hmelja:

	Uvozila		Izvozila	
	metr. stotov	za mil. fr.	metr. stotov	za mil. fr.
1932	16.046	15,4	388	0,3
1933	15.874	29,5	2.832	5,5
1934	13.395	30,3	13.794	17,3
1935	11.297	21,4	7.896	8,1
1936	12.720	18,7	4.877	4,7

Hmelj se uvažuje skoro izključno iz Češkoslovaške in iz Jugoslavije, in sicer se je leta 1936. uvozilo od skupne množine 12.720 metrskih stotov: iz Češkoslovaške 10.189 metrskih stotov v vrednosti 15.818.000 frankov in iz Jugoslavije 829 met. stotov v vrednosti 831.000 frankov.

V teh številkah ni všteta tranzitna trgovina, torej manjka v nji hmelj, ki se je sicer oddal v Francijo, a je šel nato v druge države.

Po gornjih podatkih je dosegla Češkoslovaška leta 1936. za svoj hmelj povprečno ceno din 44— za kilogram, med tem ko Jugoslavija samo din 26— za kg (računano po prejšnjem tečaju franc. franka). Ker se je gotovo uvozilo tudi nekaj cenejšega starega hmelja, statistika pa ne dela nikake razlike med starim in novim blagom, se te povprečne cene ne nanašajo izključno na letino 1935/1936. Vsekakor je zanimivo videti veliko razliko med cenami, ki so jo dosegli Čehi in mi. Ne moremo se torej pritoževati, da nam konkurent kviri cene; nasprotno, ta češki uspeh naj nam bo v spodbudo, da še bolj negujemo in selekcioniramo svoje hmeljske nasade. Ne pozabimo tudi svoje lastne hmeljske trgovine, ki naj bi posvečala večjo pažnjo direktni prodaji boljše plačujočim pivovarnam — po češkem vzoru.

Apel na bansko upravo
Tudi v banovini naj se ne centralizira nabava
šolskih in pisarniških potrebščin

Banska uprava dravske banovine je izdala na vsa upraviteljstva ljudskih šol okrožnico glede izvajanja uredbe o vzdrževanju ljudskih šol po banovini ter odredb za izvajanje šolskega proračuna. V tej okrožnici so tudi navodila glede nabave učil, šolskih in pisarniških potrebščin. Ta navodila se glase:

»Samoučila in pisarniške potrebščine je naročiti v glavnih poštarnicah pri banovinski zalogi šolskih knjig, ker so te pošiljave poštne proste in za take nabavke niso potrebni komisijski zapisniki...

Učila in knjižnice. Naročila je izvesti v tretjem tromesečju, to je od 1. 9. do 31. 12. pri banovinski zalogi šolskih knjig... Za nabave učil, knjižnic, samoučil in pisarniških potrebščin, ki se bodo izvršile pri banovinski zalogi šolskih knjig, niso potrebni komisijski zapisniki, pač pa je potreben predlog šolskega upravitelja o nabavi v smislu prve strani komisijskega zapisnika, ki ga potrdi sresko načelstvo...
»Potrebne tiskovine po teh vzorcih pa naroče posamezna upraviteljstva direktno pri banovinski zalogi šolskih knjig v Ljubljani, ki ima te tiskovine v zalogi.«

Z okrožnico banske uprave se torej uvaja za ljudske šole nov monopol. V bodoče ne bodo mogli trgovci za ljudske šole dobavljati niti najmanjšega predmeta. Vse bo dobavljala le banovinska zaloga šolskih knjig, ki se dejansko izpremeni v velerazpošiljalnico za vse šolske, učne in pisarniške potrebščine na vse ljudske šole v dravski banovini.

Priznavamo, da je na prvi pogled morda v resnici logično, da banska uprava delokrog banovinske zaloge šolskih knjig tako zelo razširi. Če pa stvar malo bolj preudarimo, potem se pokaže, da novo uvedeni monopol za slovensko gospodarstvo nikakor ne bo v korist.

Predvsem moramo opozoriti, da se z novim banovinskim monopolom silno oslabi vsa borba, ki jo vodijo vsi Slovenci brez razlike proti monopolizaciji šolskih knjig in zvezkov v Beogradu. Če mi sami uvajamo za banovino monopol, potem pač tudi ne moremo ugovarjati, če uvaja država podobne monopole za državno področje. Če mi sami izločujemo od javnih dobav trgovce in tiskarne, ki so vsi brez izjeme dobri davkoplačevalci, potem tudi ne moremo protestirati, če to isto dela država.

Že samo to načelno stališče je tako važno, da ne bi smeli uva-

žati banovinskih monopolov. In že samo zaradi tega načelnega stališča, ki je v skladu z zahtevo vseh Slovencev, apeliramo na bansko upravo, da nameravani monopol ne uvede.

Ali tudi v interesu banovinske zaloge šolskih knjig same je, da se novi monopol ne uvede. Slovenci smo že dostikrat doživeli žalostne izkušnje, da smo pokazali iznajdljivost za dosego novih davčnih dohodkov le v svojo škodo. Prav to se nam more zgoditi tudi z novim banovinskim monopolom. Ne bo dolgo pa bo uveden za vse srednje šole podobni državni monopol, ne bo dolgo, pa bo banovinska zaloga šolskih knjig morala vse naročiti le v Beogradu, da ne bo nič drugega ko navadna filiala beogradskega monopola. In morda tudi ne bo dolgo, pa bomo

J. Lavrič, Pariz:

Uvozne možnosti
v Francijo

V svojem zadnjem članku »Naš izvojni problem« sem opozarjal na gospodarske in politične nevarnosti naše enostranske izvozne politike. V naslednjih člankih bom skušal dati pregled izvoznih možnosti v razne druge države. Začenjam s Francijo, s tem stonilijonskim kolonialnim imperijem.

Najhitrejšo pot pri proučevanju uvoznih možnosti nam nudi statistika. Ta nam pove, da je Francija uvozila leta 1936. iz držav Male antante blaga: iz Češkoslovaške za 230.881.000 frankov, iz Romunije za 230.700.000 frankov, a iz Jugoslavije samo za 57 milijonov 561.000 frankov.

Celo majhna Avstrija je izvozila za 140.353.000 frankov ter je relativno, če upoštevamo velikost teritorija in število prebivalstva že nadkrilila celo Češkoslovaško. Ker leži Jugoslavija tudi gospodarsko nekako med Avstrijo in Romunijo, se lahko sklepa, da bi s sistematičnim delom mogla svoj izvoz v Francijo vsaj potrojiti. — Nekaj manj ko Jugoslavija so izvozili v Francijo, in sicer:

Turčija za 48.498.000, Ogrska za 49.742.000, Grška za 43.249.000 in Bolgarija za nekaj nad 16 milijonov frankov.

Oglejmo si sedaj statistične podatke vsega francoskega uvoza, ki se deli v tri glavne skupine. Ker ima uvoz iz francoskih kolonij, protektoratov in iz mandatarnih ozemelj neke olajšave pred inozemstvom, moram navesti uvozne številke deljene na inozemstvo in na skupino kolonij itd.

Skupni uvoz v Francijo se je leta 1936 delil na:

živila	kolo- inozem-		skupni
	inje itd.	stvo	
	milj.	milj.	milj.
živila	5.461	2.333	7.795
surovine za industrijo	1.695	12.078	13.773
izdelane predmete	93	3.735	3.829
skupaj	7.249	18.148	25.398

Uvoz leta 1936. je torej znašal več ko 50 milijard dinarjev.

Iz Jugoslavije

se je uvozilo leta 1936. po francoski statistiki (v tisočih frankov):

živine	294
svežega mesa	285
divjačine, perutnine, domačih zajcev	646
kož in kožuhovine	287
sira	350
svežih rib	318
žita	580
fižola, leče, graha, itd.	1.240
sadjaja, svežega, suhega, konzerviranega	2.961
medicinalnih rastlin in kemikalij	680
lesa	10.205
konoplje	10.090
svežega sočivja	113
hmelja in lupulina	831
rud	18.554
kemičnih proizvodov	738
strojenih kož	998
raznih predmetov	8.391
Skupno	57.561

Uvoz iz Jugoslavije je znašal leta 1935. samo 28.599.000 frankov in se je torej v letu 1936. podvojil. Tudi tekoče leto prav dobro obeta.

Savinjsko in dravsko dolino bodo zanimala zlasti uvozne številke

Carinska unija med
Jugoslavijo in Bolgarsko

V Sofiji je že več kot deset dni bivši minister in predsednik fin. odbora skupščine dr. Janjič, ki je bil tudi sprejet v avdienci od kralja Borisa. V svojih razgovorih z bolgarskimi političnimi osebnostmi se je dr. Janjič ponovno dotaknil možnosti sklenitve carinske unije med Jugoslavijo in Bolgarsko. Novinarjem je izjavil dr. Janjič, da postaja to vprašanje vsak dan bolj zrelo. V svojih razgovorih, je nadaljeval dr. Janjič, ki sem jih imel z ministrskim predsednikom Kjusevanovim ter finančnim ministrom Kunevom, sem se dotaknil tudi tega vprašanja. Pri tej priliki smo sklenili, da se začne to vprašanje proučevati. V ta namen bo treba imenovati posebno mešano komisijo, v kateri bi bili strokovnjaki iz obeh držav. Komisija bi se sestala v Beogradu ali v Sofiji, bi vzela za podlago svojega dela leta 1905. sklenjeni sporazum med Bolgarsko in Srbijo glede ustanovitve carinske unije. Istočasno pa bi bilo treba tudi olajšati trgovinski promet med obema državama. Jugoslavija bi morala dosedaj že dovoljene olajšave za bolgarski izvoz še razširiti. Prav tako pa je treba, da se železniški promet med obema državama olajša.

Vsak trgovec mora biti
naročnik „Trgovskega lista“

Lovska razstava na spomladanskem velesejmu v Ljubljani

bo v paviljonu »M«. Poseben odbor, ki skrbi za prireditev, je v imenu Zveze lovskih društev razposlal svojim društvom in privatnikom posebne okrožnice z natančnimi navodili za zbiranje in pošiljanje razstavnega materiala in zlasti lovskih trofej.

Zavarovanje predmetov je že sklenjeno z Jadransko zavarovalno družbo in stopi avtomatično v veljavo, ko so predmeti odposlani. Zavarovalnino, kakor je določena po odboru za mednarodno razstavo v Berlinu, nosi Zveza. Vsakdo pa more zavarovalnino na svoje stroške poljubno zvišati.

Vsako društvo bo imelo za svoje področje zaupnike, ki bodo z delom in nasvetom pomagali razstavljalcem. Vsi naj se pa točno ravnajo po navodilih okrožnic, da bo delo gladko poteklo in da bo kratek čas do otvoritve dobro izrabljen. **Do srede maja mora biti razstavn material v rokah odbora**, da ga bo ta mogel razporediti in razmestiti. Tudi program razstave je bil razposlan in tudi že objavljen.

Pred vsem je važno, da zbere razstava čim več značilnih trofej ter vseh predmetov domačega izvora, ki so kakor koli z lovom v zvezi, tako starinskega orožja, lovške opreme in orodja, lovške umetnosti, starinskih lovskih najdenin (izkopin), značilnih doma narejenih pasti za lovljenje razne divjadi odpahov do šklopov in sl., ker so mnoge te pasti domači izum. Pogledimo v častitljive lesene hiše naših hribovcev, kjer so često pozabljeni dragoceni predmeti našega lovstva in neznane trofeje, ki nam lahko prinese svetoven sloves in reklamo za naš tujski promet. **Pokažimo svetu kaj imamo, da nas bo upošteval!**

Revizija dovoljenj za tuje nameščence

Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje je izdal nova navodila glede potrjevanja dovoljenj za tuje državljane, ki so nameščeni v naši državi. V glavnem navodila določajo:

§ 1. Tuji državljani, ki so dobili dovoljenje za namestitev na nedoločene čas, morajo vsako leto v mesecu maju predložiti v pregled svoja dovoljena krajevni državni policijski oblasti, kjer pa te ni, občni upravni oblasti 1. stopnje, da ta pregleda, če še obstoje razlogi, zaradi katerih jim je bilo dovoljenje izdano.

§ 2. Oblast, ki ta dovoljenja pregleduje, mora, če ugotovi, da ti razlogi po predpisu točk 4. in 5. čl. 4. odst. 2. ter čl. 17. in 18. uredbе o zaposlovanju tujih državljanov ne obstoje več, o tem obvestiti ono oblast, ki je to dovoljenje izdala, da ta odloči, če to dovoljenje še nadalje velja ali ne.

§ 3. Če oblast, ki pregleduje dovoljenja na nedoločen čas, ugotovi, da ti razlogi obstoje še nadalje, potrdi ta dovoljenja še za eno leto bodisi na potrdilo samem, bodisi na karti zaposlitve. Kolikor in kadar bo predpisana taksa, se ta plača ob letnem potrjevanju.

§ 4. Najkasneje do 16. junija vsakega leta mora oblast, ki je dovoljenje pregledala, poročati o izdanih potrdilih dovoljenj oblasti, ki je ta potrdila izdala.

§ 5. Če oblast, ki pregleduje dovoljenja ne bi mogla teh takoj potrditi, mora izdati zainteresiranim osebam reverz, da je prejela dovolilo oziroma karto zaposlitve v pregled in v evidenco.

§ 6. Ker se ta potrjevanja oz. evidentiranja opravljajo v javnem interesu, so vse vloge, ki jih lastniki dovoljenj pravočasno predložijo oblasti, prav tako pa tudi samo potrjevanje in evidentiranje dovoljenj.

Kaj zahtevajo trgovci

Nuina je pomoč malim gospodarskim ljudem proti tujemu velekapitalu

Pod tem naslovom pišejo naše »Trgovačke novine«:

»Neštetokrat je skozi stolpce našega lista in skozi članke drugih organov našega javnega mnenja zadonel klic: **Rešite naše slabotne nacionalne gospodarske ljudi, ker jih bo sicer tuji kapital zadušil v naši rodni hiši!**

Komu je bil namenjen ta obupni klic?

Onim, ki morejo in morajo pomagati našemu ogroženemu narodu. Onim, ki bodo morali za svoje vestno ali nevestno izpolnjevanje dolžnosti odgovarjati tudi pred Bogom.

Ali pa se je kdo od teh potrudil, da pomaga našim gospodarskim ljudem, ki so se potapljali? Ne, nihče!

Ali se mar za sinove naše očetnjave nima časa? ali...?

Čas se ima za razne tujce ter svetovnjaške politične žonglerje, za velekapitalistične špekulante, ki bodo prinesli mastne provizije in drage poklone, ki pa bodo zato dobili svobodne roke, da oderejo kožo s hrba naših sinov, da posekajo naše gozdove, da izrjavajo naše rudnike, da izrinejo iz trga naše trgovce in obrtnike in privlečejo sem svoje sluge in svoje laskače ter da s svojimi fiziognomijami in običaji dajo obeležje našemu narodu!... Za te ljudi je čas in pažnja! Kajti, glejte jih povsod po državi: na Primorju na vseh plažah, v letoviščih vseh naših banovin, v kavarnah in gostilnah vseh naših velikih mest — njih rilci se vidijo po bankah in borzah, zbornicah in trgih, oni so vedno v vsakem vlaklu samo v drugem ali prvem razredu.

Za te ljudi je čas in pažnja, ker so to »koristni« ljudje. Če ne koristijo celoti, če ne koristijo narodu in domovini, pa vsaj koristijo onim našim ljudem, s katerimi pridejo skupaj. Ti pa, ki imajo z njimi posla, spečajo za sebe kakšne pare, neko hišo, ali vsaj limuzino ali delnice, kajti z njimi kupčujejo brez dovoljenja in brez obrtnega lista.

Za narodne trgovce in narodne obrtnike pa ni časa. Kajti ti niso spoštovani tuji, ki bi prišli sem s polnimi možnjami in ki bi povsod,

Odvetnik
dr. VLADIMIR ŠUKLJE

naznanja, da je odprl lastno

odvetniško pisarno,

ki jo je pridružil pisarni g. dr. ALOJZIJA KOBALA, odvetnika v LJUBLJANI, Tyrševa (Dunajska) 1a/II
Telefon 21-39 Telefon 21-39

kjer bi se oglasili, pustili mesto vizitnice boljši in bolj koristen spominček. Naši trgovci hodijo po ravni poti ter se sklicujejo na pozitivne zakone in uredbе ter zahtevajo pravico. To pa je neprijetno za ušesa onih, ki so pozabili, da pravica ohranja dežele in mesta. Zanje pa to ne velja, ker se more upravljati državo tudi takrat, kadar se izgubi smisel za pravni red in kadar se neha ozirati se na generacije, ki so s svojo krvjo branile domovino in ko se sme nehati misliti na one, ki bodo morda že jutri morali braniti domovino. Ne velja to za one, ki so si postavili ta cilj, da čim prej obogate, brez ozira na kakšen način jim bo to mogoče, ki mislijo le na to, kako bi čimbolj uživali, pa čeprav postaja domovina dolina solz, ker so ti okoreneli sladostrastniki in ciniki oslepeli in oglušili ter drve z otopelimi čuti v svoj propad, v svojega naroda in svoje države propad.

Pa če bi bilo to, kar zahtevajo narodni gospodarski ljudje nekaj velikega, pretiranega, nezaslišane-ga, kar nikakor ni mogoče uresničiti, potem bi bilo takšno ponašanje še nekako razumljivo! Nikakor pa se ne more razumeti in z nobeno rečjo se ne more opravičiti mrzlo, neprijazno ter naravnost sovražno stališče do minimalnih zahtev celega poklica ljudi, ki so bili že na slotine let v velikansko korist svojemu narodu in s katerimi se danes skoraj na vseh instancah, v katerih se rešujejo njih zadeve, postopa, kakor da bi bili tuji berači, ki jih je treba pregnati s hišnega praga.

Narodni trgovci zahtevajo danes samo pogoje, da bi mogli delati in živeti kakor morejo živeti vsi drugi pošteni državljani, katerim so bili takšni pogoji dani. Trgovci, ki so v težkem položaju, zahtevajo zaščito, ki je bila že dana vsemu kmetškemu stanu, da bi mogli kmetovalci zadostiti svojim obveznostim v znosljivih rokih ter ohraniti svoji rodni življenje.

Trgovci zahtevajo, da prenašajo bremena po svoji resnični materialni moči, ne pa po fantastičnih ocenah davčnih referentov, ki vidijo vse življenje človeške družbe le v številkah, v čim bolj velikih številkah, ki jih je treba vpisati v knjige, njih vrednost pa vnesti v blagajne.

Trgovci zahtevajo zaščito pred brezobzirnim tujim kapitalom, ki kakor vihar podira zastopnike našega narodnega gospodarstva ter pripravlja našim otrokom samo skorjo trdega kruha, dočim je sebi zagotovil pečenko in paštete. Prav kmalu pa tudi more priti čas, ko za naše otroke ne bode niti odpadkov v njih lastni domovini.

Trgovci zahtevajo, da se prepo-veje karteli, ki na shyloški način trgajo trgoveem in potrošnikom

meso, da bi njihovim dirigentom v kratkem času nagrabili milijone. Trgovci zahtevajo, da kmetijske zadruge prenehajo z brezplačnim kupčevanjem, ki pomeni škodo za državo, trgovce in vse.

Trgovci zahtevajo, da se prepo-vedo velike veleblagovnice, ki ubijajo narodno trgovino, jemljejo državi ogromne dohodke ter širijo korupcijo.

Trgovci zahtevajo odpravo privilegirane trgovine z živino in žitom, okoli katere se je zbrala vsa ušedlina poslovne družbe in ki z najbolj odurnimi korupcionističnimi sredstvi grabi sebi kontingente, združujoč se z elementi, ki bi morali namesto privilegijev občutiti vso težo kazenskega zakona.

Trgovci zahtevajo, da se iz našega gospodarskega življenja odstranijo nepotrebni tuji nameščenci, delavci in agenti, kajti tako dolgo, dokler so v naši državi brez posla sinovi naše domovine, ne sme biti kruha za tujce, ker so pač v vsaki državi prvi sinovi lastne države.

To torej zahtevajo trgovci v svoji rodni hiši, v svoji očetnjavi, a vse to zahtevajo v interesu države in naroda in nič ne proti morali in pravici! Ni tu nobenih ozkih ali sebičnih ambicij, vse je tudi v obči blagor. Vse, kar zahtevajo trgovci je upravičeno pred Bogom in pred ljudmi. Iz vsake zahteve trgovcev puhti ljubezen do svoje rodbine, do svojega naroda ter do naše skupne hiše, ki se imenuje očetnjava. Težko bi bilo narodu, če bi imel sinove brez te ljubezni!

Subverzivni elementi si žele katastrofo, mi rodoljubno orientirani ljudje pa zahtevamo pomoč za sebe in za svoj narod.

Ali se sme po vsem tem še dvomiti, po kateri poti je treba iti, da se prepreči katastrofa?<

Statistički godišnjak

Ko smo prejeli veliki statistični letnik za l. 1934—1935, ki ga je izdal drž. statistični oddelek, smo bili v prvem hipu knjige v resnici zelo veseli. Saj še ni v Jugoslaviji knjige, ki bi imela toliko statističnega materiala. Na skoraj 500 straneh kvart formata so zbrani vsi statistični zemljepisni in klimatični podatki o Jugoslaviji, navedena je celotna statistika o prebivalstvu, gospodarstvu, kulturnem in socialnem stanju Jugoslavije in na koncu navaja knjiga še podatke o našem državnem ustroju. Statistički godišnjak je tako naravnost statistično leksikalno delo o Jugoslaviji.

Ko pa smo »St. g.« podrobneje pregledali, pa se je naše navdušenje znatno poleglo. Predvsem moramo konstatirati, da ni o slovenščini v vsem leksikonu niti duha. Kakor da v Jugoslaviji Slovencev sploh ne bi bilo.

Druga velika napaka »Statist. god.« je, da je urejen v najbolj strogem centralističnem duhu. Iz vse debele knjige nič ne izvemo, koliko plačuje ena ali druga banovina davkov, prav tako ne pove knjiga, koliko prejema ta ali druga banovina od države. Ta centralizacija podatkov je dosledno izvedena tudi za vsa državna podjetja in državne denarne zavode. Zaredi »e napake tudi »Statistički godišnjak« ne daje onega pregleda, ki bi bil potreben.

Kljub temu pa seveda nudi »Stat. god.« zelo veliko zanimivega materiala. Tako čitamo n. str. 131, da se niti v l. 1934 niti v letu 1935. ni gradila v Sloveniji prav nobena železniška proga, dočim se je v vsej državi gradilo l. 1934 276 km novih prog, l. 1935 pa 291 km. Knjiga nam pove, da je v Sloveniji polovica vseh koles v državi.

V Sloveniji jih je namreč bilo l. 1935 99.908, v vsej državi pa 197.745. Tovornih avtomobilov je v Sloveniji od 1539 ena tretjina, namreč 551. Mnogo slabše pa odredemo pri cestah. Od 9845 km drž. cest je v Sloveniji le 616 km, zato pa je od 31.215 km banovinskih v Sloveniji 4.088 km, torej mnogo nad drž. povprečjem.

So pa tudi nekatere napake v statističnem letniku. Tako nima Slovenija 3 drž. gledališč, temveč samo eno. Dvomimo tudi, da bi imelo beograjsko gledališče manj nameščencev ko ljubljansko.

Vendar pa moramo pripomniti, da pomeni »Statistički godišnjak« velikansko delo in veseli moramo biti, da je to delo marejeno. Želeti pa je, da se grajane napake v prihodnje popravijo in da bo državni jugoslovanski statistični almanah v bodoče v resnici pravi leksikon za vsakogar, ki bi iskal statistične podatke o Jugoslaviji.

Razstavn prostori I. kategorije na ljubljanskem velesejmu

so za spomladansko prireditev, ki bo od 5. do 14. junija, že do zadnjega kotička oddani. Vse cenjene tvrdke, ki so imele namen razstaviti na pomladanskem velesejmu, opozarja uprava velesejma, da je na razpolago le še nekaj mest II. vrste, ki pa bodo tudi v najkrajšem času oddana, ker se zglašajo vsak dan številni novi razstavljalci. Spomladanski velesejem v Ljubljani bo torej z ozirom na veliko število razstavljalajočih tvrdk in zbog pester množine razstavljenega blaga zelo zanimiv in bo nudil veliko izbiro.

Politične vesti

Ministrski predsednik dr. Hodža je bil od kneza namestnika Pavla sprejet v Londonu v daljši avdienci.

Avstrijska in madžarska zunanja ministra dr. Schmidt in Kanya sta skupno odpotovala v London na svečanosti kronanja. Angleški zunanji minister je povabil oba ministra k sebi na weekend. Tudi češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža bo takrat pri Edenu.

Italijansko-romunski pakt je odložen zaradi nesoglasij glede jama-stva romunsko-madžarske meje, ki naj bi ga prevzela Italija. Po drugih vesteh pa je bila sklenitev pakta odložena zbog intervencije francoske vlade, ki je energično protestirala proti temu paktu.

Italijansko-angleška napetost se veča ter se kažejo njene posledice tudi že v Zenevi. Poleg tega bosta podali Francija in Anglija na zasedanju popolnoma identično izjavo o politični situaciji. Obe državi bosta tudi izjavili, da smatrata neodvisnost Avstrije in Češkoslovaške kot svojo zadevo.

Ker se je Francija postavila popolnoma na angleško stran, pričakujejo, da bodo tudi francoski listi v Italiji prepovedani. Nadalje se pričakuje, da bo tudi Nemčija prepovedala angleške liste.

Angleški listi z velikim zadovoljstvom poročajo, da je dobila vlada Bluma v parlamentu zopet veliko večino. »News Chronicle« piše, da je napravila francoska poslanska zbornica Evropi veliko uslugo, ker je dala zopet večino Blumovi vladi. Blum je najboljši ministrski predsednik, kar jih je imela Francija po svetovni vojni. Še niti ene francoske vlade ni bilo po svetovni vojni, ki bi bila tako uspešna in dosledna kakor je Blumova vlada.

Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je imel v Parizu ponovno sestanke s franc. zunanjim ministrom Delbosom, katerega je skušal pregovoriti, da bi Francija razširila sedanji pakt z Rusijo v pravo vojaško zvezo. Vse kaže, da Francija ne smatra sedanji trenutke za primeren za takšno razširjenje pakta.

Britanska imperialna konferenca se bo začela pod predsedstvom Baldwin dne 14. maja v Saint Jameski palači.

Z velikanskimi slovesnostmi je bila v Italiji proslavljena obletnica proglasitve rimskega imperija. Mussolini je v svojem govoru med drugim dejal, da želi Italija v Etiopiji dovršiti svojo civilizatorično misijo. Fašisti pa so nasprotno v posebni adresi na Mussolinija naglasili, da so črne srajce vedno pripravljene na vsako žrtev, da povečajo veličino in moč imperija. Na dan obletnice je bil tudi postavljen v Rimu spomenik etiopskega »leva Jude«, ki so ga prepeljali Italijani iz Etiopije.

V Budimpešti se delajo velikanske priprave za sprejem italijanskega kralja, ki pride v Budimpešto 19. t. m. Italijanska kraljeva dvojica ostane v Budimpešti štiri dni.

Rajhovski list »Wehrmacht« piše o češkoslovaški artiljeriji ter pravi, da pride na vsakih 900 metrov češkoslovaške meje en modern top. Zlasti izvrstni pa so češkoslovaški protiletalski topovi, ki nosijo do 20.000 m visoko in se odlikujejo po strahoviti preciznosti zadetkov. Sploh postajajo protiletalski topovi tipično češkoslovaško orožje.

Poskus Francovih čet, da bi obkolile Bilbao, se je ponesrečil. Odpor Baskov je bil dosedaj uspešen. Vladne čete poročajo o svojih uspehih pri Toledu in na Guadalajari. Frankovci pa nasprotno poročajo o uspešnem prodiranju proti Bilbao.

Japonska vlada je izjavila, da bo priznala Franca šele potem, ko bo zmagal.

V Ameriki in v Angliji se množe protestne akcije zaradi bombardiranja in uničenja baskiške prestolnice Guernice.

V rdeči armadi so izvedene velike izpremembe. Pomočnik vojnega ministra Tuhačevski je imenovan za poveljnika vojaškega okrožja ob Volgi, za pomočnika vojnega ministra je imenovan dosedanji načelnik gen. štaba Jegorov, za načelnika gen. štaba pa armadni general Sapožnikov. Za poveljnika Leningrada je imenovan general Jakir.

Na originalen način je Kitajska dala duška svojemu narodnemu ponosu. Na drugo obletnico znanih japonskih zahtev so po vsej državi visele kitajske zastave na pol droga.

Po odredbi nemškega prosvetnega ministrstva Zidje v bodoče ne bodo smeli več polagati doktorskih izpitov.

Denarstvo

Dalmatinska kritika o drž. denarnih zavodih

Koncem aprila je bila v Splitu skupščina splitskega združenja denarnih zavodov. Na skupščini je govoril tajnik združenja Ivo Rafaeli, bivši uradnik podružnice Živnostenske banke v Trstu, o našem denarništvu. V svojem poročilu je navedel tudi naslednja težka dejstva.

Podloga Narodne banke se je povečala lani za 207,9 milijona din. Zlato kritje banke že presega dve milijardi. Še nikdar ni imela Narodna banka v svojih trezorjih toliko zlata. Kljub temu pa so se znižali krediti Narodne banke zasebnemu gospodarstvu za 64,2 milijona din.

Posebno slabo je dotirano s krediti Narodne banke naše Primorje. Dubrovnik je imel 4,9 eskontnega in 0,1 lombardnega kredita, Split 8,1 meničnega in 4,49 lombardnega, Sušak pa 7,05 meničnega in 0,2 lombardnega kredita. Vse naše Primorje torej le okoli 25 milijonov din kredita. Jasnó je, da takšni krediti za naše obmorsko ozemlje ne zadostujejo.

Tajnik Rafaeli je nadalje omenil, da zasebni denarni zavodi ohranjujejo svoj kredit pri Narodni banki večinoma le zato, da imajo v primeru skrajne sile likviden denar. Uprava Narodne banke pa smatra te kredite kot navadna posojila.

Intervencija Narodne banke pri likvidaciji kmetskih dolgov nikakor ni zadovoljila. Po pravici so denarni zavodi zahtevali, da se jim izplačajo njih kmetske terjatve v denarju. Narodna banka bi to vsaj deloma mogla tudi izvesti.

Z vsó pravico tudi tožijo zasebni denarni zavodi, da jim državni denarni zavodi postopoma odvzemajo posle ter da se s tem njih zaslužek manjša.

Cisto nemogoča je tudi določba, da se mora ves pupilarni denar nalagati v Drž. hip. banki. Posledica tega je, da se ljudski prihranki ne nalagajo tako, kakor bi to bilo v interesu vseh pokrajin, iz katerih prihaja ta denar.

Poštna hranilnica more doseči tako visoke dobičke, ker ne daje za svoje čekovne račune obresti, temveč posoja denar svojih vlagateljev drž. blagajni. Popolnoma pravilno zahtevajo denarni zavodi, da jim dovoli Poštna hranilnica večje kredite.

Lastnike 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila kr. Jugoslavije v zlatu iz l. 1931 — jugoslovanske tranše — opozarjamo, da morajo izročiti svoje obveznice radi perforiranja podružnici Drž. hip. banke najkasneje do 15. maja, ker se bodo v bodoče izplačevali samo kuponi perforiranih obveznic.

Kongres zveze bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov bo 15. in 16. maja v Novem Sadu.

Prvi kovani denar italijanskega imperija je prišel v promet 9. maja, na obletnico ustanovitve imperija.

Občni zbor Zveze za tujski promet

V posvetovalnici Zbornice za TOI je bil v torek dopoldne občni zbor naše zaslužne Zveze za tujski promet v Sloveniji. Občni zbor je bil odlično obiskan ter so bila na njem zastopana skoraj vsa naša tujsko prometna društva.

Občni zbor je otvoril predsednik dr. Marn, ki je po uvodnih formalnostih predlagal, da se odpošlje udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravni brzojavki pa trg. ministru dr. Vrbaniću in banu dr. Načlačenu, čemur je občni zbor navdušeno pritrdil.

Nato je pozdravil dr. Marn vse zborovalce ter zlasti zastopnika bana banskega svetnika dr. Velikonjo, zastopnika železniške direkcije Gregorko, poštnega ravnateljstva Hiteka, zastopnika predsednika Zbornice Ivana Jelačina, ki je pismeno pozdravil občni

zbor, gen. tajnika Ivana Mohoriča, zastopnika ljubljanske občine in SPD. svetnika dr. Brileja in posebno še zastopnika Zveze zdravilišč in kopališč v Zagrebu monsignora Radičevića, ki redno obiskuje občne zbere naše Zveze. Ker je mons. Radičević sedaj tudi član uprave »Putnika«, ga prosi, da bi tudi tam podpiral predloge Zveze.

Nadalje je pozdravil dr. Marn zastopnika »Putnika« dr. Štera, g. Schreya, zastopnika avto-kluba dr. Pavlina, magistratnega ravnatelja v Celju in zastopnika mariborske Zveze za tujski promet g. Šubica, podpredsednika Zbornice in predsednika gostinskega odseka Cirila Majena ter številne druge zastopnike raznih prometnih društev, končno pa tudi zastopnike tiska.

Poročilo predsednika dr. Marna

Nato je podal predsednik dr. Marn naslednje predsedstveno poročilo:

Preteklo leto pomeni važen korak naprej na polju tujskega prometa v državi. Prineslo nam je zakonito organizacijo tujskega prometa z uredbo o turizmu. To uredbo smo toplo pozdravili, kajti če se bo točno izvrševala, bo prinesla zlasti tujsko-prometnim organizacijam možnost uspešnega delovanja, posameznim zdraviliščem in letoviščem pa možnost razvoja z bog pomoči, ki jim jo bodo dale krajevne in državne oblasti. Poudariti moram zlasti materialno ugodnost, ki jo nudi uredba tujsko-prometnim organizacijam, kajti dohodek ali prav za prav takse od tujcev se bodo morale porabiti le v tujsko-prometne namene. Zveza se je ob uveljavljenju uredbe brzojavno zahvalila g. trg. min. dr. Vrbaniću za izdajo te uredbe.

O delovanju Zveze bo poročal ravnatelj dr. Žižek. Meni preostaja, da omenim važnejše dogodke med letom. Že na lanskem občnem zboru sem omenjal smrt dveh jako zaslužnih delavcev na polju našega tujskega prometa, ki sta umrla v poslovnem letu, to je gg. Vargazona in našega podpredsednika profesorja Jarca. Naj jima bo zemlja lahka!

Prijetna dolžnost mi je pa izreči vsem onim činiteljem, ki so nas podpirali v preteklem letu, najtoplejšo zahvalo.

Predvsem je to banska uprava, ki nas je gmotno in moralno vsestransko podpirala, pri čemer je bilo njeno delovanje na polju tujskega prometa vedno v soglasju z delovanjem naše Zveze. Tako sodelovanje je neobhodno potrebno, da se izogne nepotrebnemu dvojnemu trošenju denarja in duševnih sil. To se lahko dogaja zlasti pri propagandi, da prične en faktor isto propagandno akcijo kakor drugi, pri čemer je učinek isti, izdatki in tratenje časa in duševnih sil pa dvojno. Tu je potrebna delitev dela: splošno propagando in podrobno delo za posamezne kraje naj vršita obe tujsko-prometni zvezi v Ljubljani in Mariboru, rešitev večjih akcij v banovini, kjer je potrebna državna ali banovinska pomoč, pa naj bo naloga banske uprave, ker le ta lahko da takim akcijam potrebni poudarek. Banska uprava naj nadzoruje delo Zvez, daje iniciativo in materialno pomoč, Zvezi naj bosta pa eksekutivna organa, ki pa spet od svoje strani opozarjata bansko upravo na potrebe in na one nedostatke v tujsko-prometnem delovanju, ki jih same ne moreta odpraviti, a jih banska uprava kot oblast lahko izvrši ozir. odpravi. Kot bivšemu šefu referata za turizem pri banski

upravi mi bo tem laže skladno delovati v našem tujskem prometu z bansko upravo.

Izdatno nas je v delu podpiral odsek za turizem ministrstva trgovine in industrije. Sicer nismo bili deležni gmotne podpore, toda naleteli smo vedno na polno razumevanje naših teženj in tudi upoštevanja naših želj. Zlasti smo veliko hvvalo dolžni šefu tega odseka trgovinskemu svetniku Jaši Grgaševiću.

S centralno organizacijo tujskega prometa v državi — s »Putnikom« smo bili v najboljših odnosih in smo ji hvvalo dolžni tako za dejanske podpore pri naših propagandnih izdajah, kakor tudi za številne intervencije na

Pozdravi zastopnikov organizacij

V imenu Saveza kupališta v Zagrebu se je zahvalil za pozdrav mons. Radičević. S skupnimi močmi moramo delati za napredek turizma v naši državi. Glede tujskega prometa so bili Slovenci pionirji in z veseljem izreka priznanje Zvezi za njeno delo.

V imenu mariborske Zveze je pozdravil občni zbor mag. direktor Šubic iz Celja. Čestita zvezi k njenim uspehom ter želi, da bi še naprej obe Zvezi tako složno ko dosedaj delovali za napredek tujskega prometa in s tem tudi za blagostanje vsega slovenskega naroda.

Za »Putnika« je pozdravil občni zbor dr. Šter. »Putnik« ceni uspešno delovanje obeh slovenskih zvez, saj je njuna zaslug, da dobi tujec takoj ob prihodu v državo dober vtis, ko vidi, da se res hoče tujcem ustreči. Zagotavlja, da bo tudi v bodoče »Putnik« podpiral Zvezo.

V imenu predsednika Zbornice za TOI je pozdravil skupščino zbornični gen. tajnik Ivan Mohorič. Čestita Zvezi zlasti k njenemu lepemu in iskrenemu poročilu, ker ni v njem krenila po običajni poti cenene hvalisanja, temveč podala kritično poročilo in pokazala tudi na neprijetne dogodke.

Uredba o turističnem prometu bi smela biti le okvir, v katerem pa bi se morala ohraniti zasebni iniciativni prednost, da bo tudi v bodoče mogla ostati oni pospešujoči faktor za tujski promet, kakor je bila dosedaj.

Turistično nas ne ubija le kratka sezona, temveč tudi valutarne razmere. Posebno zaradi slednjih smo postavljeni vedno pred nove situacije.

Statistika trg. ministrstva nam kaže, da se tujski promet v vzhodnih in južnih delih države zelo ugodno razvija in se bo gotovo

pristojnih centralnih mestih v Beogradu.

Naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo nam je bila vedno naklonjena in je z nami sodelovala v vseh važnejših akcijah, kakor nas je tudi vabila k sodelovanju pri svojih akcijah, zlasti na polju napredka v gostinskem obrtu. Zahvaliti se ji moramo tudi, ker nas vedno sprejema pod svoj gostoljubni krov. Sodelovali smo tudi pri Tujsko-prometnem svetu mestne občine ljubljanske.

Poudariti moram složno in skladno sodelovanje s Tujsko-prometno zvezo v Mariboru. V vseh vprašanjih, ki se tičejo tujsko-prometnih akcij za celo banovino smo skupno sodelovali in obstoji v ta namen posebni delavni odbor, ki se sestaja v Celju. Na ta način smo se izognili dvojnemu trošenju materialnih in duševnih sil.

Toplo hvalo izrekam našemu dnevnemu časopisu ter »Jugoslovanski reviji«, ki velja kot naše glasilo. Naše časopise ima polno razumevanja za koristi, ki jih donša tujski promet banovini, zato nas pa tudi najkrepkeje podpira v vsakem oziru.

Delo v našem društvu se je zadnje leto ali bolje rečeno v zadnjem polletju silno pomnožilo. Celó v mrtvih zimskih mesecih se je poznala ta pomnožitev proti prejšnjim letom. Zato se je izvršila temeljita organizacija pisarne z ustanovitvijo strokovnih oddelkov, kar nam daje zagotovilo, da se bo delalo ekspeditivno in uspešno. Uradništvo je silno marljivo in popolnoma na svojem mestu. Naj mu tukaj izrečem priznanje in zahvalo, v prvi vrsti pa gospodu ravnatelju. (Odobranje.)

sedaj, ko so dobile te pokrajine komunikacije, razvijal še bolj ugodno. Nastala bo za nas nova konkurenca in zato bomo morali svoje naprave za dvig tujskega prometa še povečati. Zbornica za TOI bo pri tem Zvezi vedno rada iskreno pomagala.

Posebno pada v oči poročilo Zveze, ki govori, kako se je zmanjšalo število avtomobilistov, ki prihajajo v državo. To je posledica slabih cest. Dobili smo sedaj nov faktor, ki se trudi za zboljšanje cestnega omrežja, to je Društvo za ceste. Za popolno izpopolnitev našega cestnega omrežja bi potrebovali 66 milijard ali skozi sto let po 600 milijonov din. To je seveda ogromna vsota, vendar pa se je ne smemo ustrašiti, da našega dela ne bi nadaljevali.

Za dvig tujskega prometa je nadalje nujno potrebno, da se poveča hitrost vlakov, ki se sedaj pri nas nasprotno stalno zmanjšuje. Tudi v poštenem resoru je treba promet zboljšati, ker je ta za tujca posebno važen. Mesto da odvaža pošteno ministrstvo drž. blagajni 150 milijonov, naj odvaža le 140 milijonov, 10 milijonov pa porabi letno za najbolj nujne investicije.

Pozdravlja še enkrat skupščino in ji želi polno uspeha.

Nato je podal ravnatelj dr. Žižek poslovno poročilo Zveze. (Poročilo smo objavili že v prejšnji številki.)

V imenu nadzorstva je poročal ravnatelj Rus, ki je naglasil, da je bilo poslovanje Zveze brezhibno in predlaga zato upravi absolutorij. Predlog je občni zbor soglasno sprejel.

Prav tako tudi predlog uprave, da ostane članarina ista ko letos. Sledile so slučajnosti.

Posl. inž. Zupančič pozdravlja zlasti, da Zveza aktivno posega v vsa aktualna vprašanja, če se ti-

čejo tujskega prometa. Eno najvažnejših vprašanj je vprašanje komunikacij. Tu je zlasti omeniti naše ceste in prizadevanje novega cestnega društva, ki ga je treba na vsak način podpirati. Zlasti pa je treba poudariti, da se sme cestni fond uporabiti le v onih pokrajinah, v katerih je bil zbran. Drugo načelo za našo cestno politiko mora biti, da se grade le ceste, ki služijo mednarodnemu in turističnemu prometu.

Ni prijetno, a konstatirati treba, da smo bili nekoč po naših dobrih cestah na glasu, danes pa smo glede cest zadnji. Omenja nujno potrebo, da že dobimo avtomobilsko cesto od avstrijske meje do Sušaka, ki bi bila dolga itak le 150 km.

Prav tako pa moramo zahtevati tudi železniško zvezo Slovenije z morjem. V tem pogledu je dosežen prvi uspeh, da se gradi železnica št. Janž—Sevnica. Toda zopet se je tu napravila napaka in čeprav nas je že izkušnja v Zidanem mostu poučila, da ne gre brez triangler, se je v Sevnici prvotno določeni triangel sedaj opustil. To pomeni praktično, da bodo vlaki iz Maribora imeli v Sevnici najmanj pol ure zamude.

Graja, ker vozijo naši vlaki vedno bolj počasi. Pot iz Bremena v Hamburg napravijo vlaki v 45 minutah, pri nas pa enako dolgo pot v 6 urah.

Inž. Zupančič omenja končno še javna dela, pri katerih je bila Slovenija zelo prikrajšana.

Zastopnik Bleda g. Vovk omenja, kako zelo trpi tujski promet zaradi deviznih težkoč. Dovoljeni kontingent nemških mark je bil izčrpan že 1. maja in lani je zato 400 nemških turistov odpovedalo bivanje na Bledu. Predlaga, da se brzojavi fin. in trg. ministru za potrebne ukrepe, da se dosežejo večji devizni kontingenti za nemške turiste. (Sprejeto.)

Inž. Miklav predlaga, da se tudi zasebna zdravilišča vabijo k anketam in da se ta bolj upoštevajo tudi v novem zakonu o zdraviliščih in letoviščih.

Zastopnik tujskoprometnega društva iz Rateč gosp. Gornik opozarja na številne nedostatke v železniški službi. Vlaki vozijo prepočasi, zveze so slabe, vagoni slabi, za praznike ne velja polovična vožnja, itd.

Zastopnik sv. Križa župnik Krašnja se spominja v lepem govoru zaslug dvornega svetnika dr. Marna za razvoj tujskega prometa. Smatra, da je dolžnost Zveze in vseh naših tujsko-prometnih organizacij, da izrečejo predsedniku dr. Marnu svojo iskreno zahvalo. (Navdušeno pritrjevanje.)

Končno je opozoril zbornični podpredsednik Ciril Majen na nemogoče postopanje pri gradnji železnice št. Vid—Jeperca. Vsa cesta se je zaradi popravila v celoti razdrila in ves promet vrgel na stransko cesto proti Smedniku, ki je zato tako razbita, da se najdeta ob slabem vremenu tudi po 2 avtomobila v jarku. Na ta način se bodo vsi avtomobilisti iz juga preplasilili, da pridejo na Gorenjsko. Če se bo cesta modernizirala tako še do l. 1938., potem bo avtomobilski promet na Gorenjsko ubit.

Na vse predloge je dajal potrebna pojasnila predsednik dr. Marn ter nato zaključil uspešni redni občni zbor Zveze.

Nemško-italijansko sodelovanje za izkoriščanje Etiopije

Ob priliki obiska italijanskih industrialcev v Nemčiji je bilo dogovorjeno, da se bodo nemški in italijanski industrialci redno sestajali. Prvi tak sestanek bo 15. junija v Benetkah. Namen teh sestankov je določitev vseh podrobnosti za skupno gospodarsko izkoriščanje Etiopije. Nemška industrija bo mogla zelo veliko izvažati v Etiopijo, da se dežela industrijsko dvigne. Italija pa bo Nemčiji dobavljala agrarne proizvode.

KLISJEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klisarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Znižajte takso na vžigalnike!

Od 29. aprila do 29. julija je treba plačati novo takso za vžigalnike. Do takrat se dovoljuje tudi vsem lastnikom vžigalnikov nekak generalni pardon. Po poteku tega roka pa bodo začeli finančni organi strogo gledati na to, če vsi v resnici uporabljajo le žigosane vžigalnike in če so vsi plačali novo takso za vžigalnike, ki znaša tudi za najbolj preproste in najcenejše vžigalnike nič manj ko 100 din na leto!

Če se bo ta kontrola res začela izvajati — in v Sloveniji smemo trdno računati s tem, da se bo zopet enkrat uveljavilo pravilo, da smo bolj papeški ko papež sam, — potem je nedvomno, da bo nezadovoljstvo med kadilci silno naraslo in da bodo imeli finančni organi pri tej kontroli silno velike sitnosti.

In kakšen bo finančni efekt? Prepričani smo, da bodo tudi največji pesimisti razočarani! Navadni ljudje, ki predvsem uporabljajo vžigalnike, ker so jim vžigalice čisto navadno predrage, si bodo stokrat premislili, preden bodo plačali 100 din takse. Prepričani smo, da bodo mnogi tudi opustili kajenje, saj se itak opaža, kako se število kadilcev manjša.

Finančna uprava bo zato dvakrat udarjena. Ker bo mnogo manj vžigalnikov v uporabi, bo tudi manj ljudi plačalo takso. Poleg tega pa bodo padli še dohodki od tobaka. Na vse zadnje pa tudi nikomur ne bo v prid, če bo nezadovoljstvo prebivalstva naraslo.

Zato apeliramo znova na finančno upravo, da zniža takso na vžigalnike na prejšnjo višino, ki je bila itak več kot dovolj visoka. Saj je znašala včasih tudi 100% vrednosti vžigalnika. Storila bo dobro delo sebi, državi in ljudem! Znižanje takse pa bo v skladu tudi z zdravim gospodarskim načelom, da je treba življenje poenostiti, ne pa podraževati. In s takso 100 din za en vžigalnik se življenje tudi podražuje.

Ne generalni pardon, temveč znižanje takse, to je edino pravilno postopanje!

Važno za šole in druge učne zavode!

Izkoristite priliko otvoritve ljubljanskega velesejma za obisk naše bele metropole. Posetite velesejmsko razstavo, ki je letos bogato založena z najraznovrstnejšimi novimi in praktičnimi izdelki naše domače industrije in obrti. Poset velesejma pa ne bo zgolj v pouk! Spoznanje, da sami zmoremo z marljivim in vztrajnim delom kriti, neodvisno od inozemstva, vse svoje lastne potrebe, naj dvigne nacionalno samozavest naše nadebudne mladine. Mnogo zanimanja bodo gotovo vzbudile posebne razstave v okviru velesejma: Gospodinja. Lovska. Reja malih živali. Pohištvo. Avtomobili in motorna kolesa. Poljedelski stroji v obratu. Končno bodo mladeniči in mladenke našli na veseljemnem prostoru tudi svoji starosti primerne zabave: razne vrtiljake, strelišča, muzeje, komedije, lutkovno gledališče itd. Velesejem bo trajal od 5. do 14. junija.

Samoupravne doklade in zakon o neposrednih davkih

Na zadnjem obnem zboru Zveze industrijev v Ljubljani se je ugotovilo, da se naši zakonodajni ukrepi izdajajo preveč prenaplajeno, tako da se često morajo tik po njihovi izdaji zopet ukiniti in spremeniti.

K tej ugotovitvi bi še pripomnili, da se s prenaplajeno izdajo pač največ škoduje jasnosti zakonskega besedila, ki zato pogosto dopušča različno praktično uporabo. Kot primer navajamo zakon o neposrednih davkih, ki glede vračunavanja samoupravnih dokladov davčno osnovo dopušča zaradi nejasnega besedila različno uporabo. Tako pogrešamo pri pridobitni konkretno zakonsko določilo, da se morajo samoupravne doklade, to so banovinske in občinske, vračunati v davčno osnovo. Člen 54. zakona o neposrednih davkih sicer našteva raznovrstne izdatke, ki se odbijajo od davčne osnove, med njimi v točki 6. tudi razne davščine in doklade, vendar našteva od doklad samo doklade za zbornice, samoupravnih doklad, to je banovinskih in občinskih pa izrečno ne navaja. Iz tega bi se moglo sklepati, čeprav člen 54. nima taksativnega značaja, da samoupravne doklade niso odbitne in da se morajo vračunati v davčno osnovo, ker jih ta člen kot odbitne postavke ne pozna.

Z ozirom na dejstvo pa, da člen 54. ne našteva odbitnih izdatkov taksativno, temveč samo deklarativno — kar izhaja iz prvega odstavka čl. 54. —, je vsekakor jasno, da se tudi samoupravne doklade odbijajo od davčne osnove. Posledica te nejasnosti je, da se ponekod te doklade odbijajo, ponekod pa ne.

Do še bolj nejasnega stališča pa pridemo pri družbenem davku. Tudi pri tem davku je vprašanje vračunavanja samoupravnih dokladov povsem nejasno in izgleda, kakor da bi naš zakon o neposrednih davkih namenoma nudił ne-

jasna določila v svrhu, da se v različnih pokrajinah lahko pri odmeri davka na zakoniti osnovi nenaklo postopa.

Pri družbenem davku ima čl. 83. v 11 točkah našete odbitne postavke. V prvem nadaljnjem odstavku pa pravi, da se razen teh odbitkov priznavajo za odbitne postavke tudi plačani posredni davki (to so trošarine, takse, carine, po-

Rogaška Platina

slovni davek) in samoupravne davščine (>dajatve<). Te samoupravne davščine, s katerimi je brez vsakega dvoma razumeti samoupravne doklade, so po tem določili odbitne brez vsake najmanjše omejitve, torej v celoti. Po tem zakonskem določilu se torej plačane samoupravne doklade v celoti izločajo iz davčne osnove in se torej zanje davek ne plačuje.

Temu nasproti pa določa zakon v točki 1. člena 82., da se samoupravne doklade ne smejo izločati do zneska družbenega davka, torej da se morajo všteti v davčno osnovo do zneska enakega družbenemu davku.

Pri tako očitno si nasprotujočih določilih se pač moramo vprašati, zakaj se to nesoglasje ne odpravi in se obe zakonski določili ne spravita v sklad.

Vendar je tudi za državno avtoriteto zelo škodljivo, če se dogaja, da se ena in ista zakonska določba tudi od istih uradov različno tolmači in izvaja. Dejansko se tudi dogaja, da enkrat finančne oblasti samoupravne doklade od davčne osnove odbijajo, drugič pa zopet ne. Ni treba še posebej naglašati, da smo tudi v tem vprašanju v Sloveniji posebno vneti.

Vedno minjše je, da se naša davčna zakonodaja že enkrat uredi in spravijo iz nje nejasnosti in vsa nasprotstva.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju gostilničarja in neprotokoliranege trgovca Ivana Remžgarja v Zerovnici pri Cerknici. Konkurni komisar starihina sodišča Slabe, upravnik mase trgovec Milan Kravanja. Prvi zbor upnikov dne 24. maja ob 10. Oglasitveni rok do 10. junija, ugotovitveni narok dne 25. junija.

Odpravljen je konkurz o premoženju fotografa Ivana Pogačnika v Ljubljani.

Odpravljen je konkurz o premoženju posestnika in trgovca Josipa Lorbeka v Gotovljah, ker ni kritja za stroške postopanja.

Potrja se prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec Valter Engela s svojimi upniki.

Poravnalno postopanje je uvedeno o premoženju Karoline Pučnik v Framu pri Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Lešnik, poravnalni upravnik odvetnik dr. Rapoc.

Narok za sklepanje poravnave dne 14. junija ob 10, rok za oglasitev do 7. junija.

Končno je poravnalno postopanje trgovca Alojzija Omahna v Zalcu.

Občni zbori

Združene papirnice Vevče, Gorizane in Medvođe, d. d. v Ljubljani imajo 18. redni občni zbor dne 28. maja ob 9. dop. v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Na dnevnem redu so tudi dopolnilne volitve v upravni svet. Delnice treba založiti 6 dni pred občnim zborom pri Ljubljanski kreditni banki. Deset delnic daje pravico do enega glasu.

Črna-Kaolin, d. d. v Ljubljani ima 15. redni letni občni zbor dne 22. maja ob 11. v svojih poslovnih prostorih, Tavčarjeva ul. 13.

»Novobor«, splošna industrijska d. d. v Ljubljani ima 14. redni občni zbor dne 22. maja ob 10. v poslovnih prostorih Tavčarjeva ulica 13.

Doljelendavska hranilnica, d. d. v Dolnji Lendavi ima 64. letno skupščino ob 14. v svoji posvetovalni dvorani.

»Službeni list«

kr. banske uprave z dne 12. maja objavlja: Navodila za izvrševanje uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodništvu — Razglas o razpisu volitev občinskega odbora za občino Kranj — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Zunanja trgovina

Pred sestankom jugoslovansko-italijanske paritetne komisije prideta v Beograd zastopnik italijanskega zunanjega ministrstva Giannini ter ravnatelj zavoda za zunanjo trgovino.

»Independence roumaine« objavlja članek o pripravljajnih delih za uvedbo enotne carinske zakonodaje v vseh treh državah Male antante. Pripravljajna dela so že znatno napredovala.

Dobave - licitacije

Poštna hranilnica razpisuje licitacijo za dobavo steklenih blagajniških pregrad. Načrt in pogoji so na razpolago v tajništvu podružnice.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do dne 20. maja ponudbe za dobavo električnih motorjev in jeklene žice, do dne 26. maja za dobavo jeklene žice.

Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do dne 28. maja ponudbe za dobavo raznih ščetk, rudarskih lopat in 10.000 kg negašenega apna.

LICITACIJE

Uprava občne državne bolnice v Ljubljani razpisuje 3. ofertno licitacijo za potrebe bolnice do 30. septembra 1937. Licitacije bodo: dne 18. maja za zdravila, dne 19. maja za obvezila in sanitetske lekarniške potrebščine, dne 25. maja za meso, slanino in drobovino, dne 26. maja za moko in mlevske izdelke. Licitacije bodo vsakokrat ob 11. v pisarni upravnika bolnice.

Ljubljanska mestna elektrarna razpisuje dobavo dežnih plaščev. Ponudbe z vzorci blaga se morajo poslati do 15. maja opoldne na ravnateljstvo mestne elektrarne. Vsa pojasnila pri ravnateljstvu elektrarne med uradnimi urami.

Dne 28. maja bo pri Direkciji državnih podjetij v Sarajevu licitacija za inštalacijo dveh kotlov.

Dne 20. maja se proda pri direkciji šum v Zagrebu večja množina jesenovih klad.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je bil v ponedeljek promoviran na oxfordski univerzi za častnega doktorja. Knez Pavle je prvi Jugoslovčan, ki je dosegel to najvišjo čast staroslovne angleške univerze. Čast, ki je bila izkazana knezu namestniku, velja tudi vsemu jugoslovanskemu narodu in zato nas uspeh kneza-namestnika vesel in smo nanj ponosni.

Proslavi proglasitve italijanskega imperija so prisostvovali tudi jugoslovanski novinarji, ki so prišli na povabilo italijanske vlade v Italijo. Sprejeti so bili od zunanjega ministra Ciana, a tudi od Mussolinija.

Po proslavi dneva Matije Gubea in obeh bratov Radičev je prišlo v Senju do krvavih dogodkov. Kakor pravi uradno poročilo, so skušali neki neodgovorni elementi izrabiti proslavo v svoje namene. Prišlo je ponovno do težkih izgredov in tudi do streljanja na orožnike. 6 oseb je bilo ubitih, 6 pa ranjenih. Med ubitimi in ranjenimi ljudmi so tudi takšni, ki so bili obsojeni v znani liški aferi in kot komunisti.

Savez zemljoradnika v Bosni se namerava zopet preimenovali v Srbsko zemljoradniško stranko.

Na obnem zboru mariborske podružnice Vinarskega društva je bil sprejet predlog, da se mora ustanoviti v Mariboru ekspozitura kmetijske zbornice, ki je potrebna zlasti zato, ker je Maribor središče našega vinarstva in sadjarstva.

Novi letni vozni red bo stopil, kakor sporoča generalna direkcija železnice, v veljavo v noči od 21. do 22. maja.

V nedeljo je bilo slavnostno otvorjeno novo gimnazijsko poslopje v Šibeniku. Novo poslopje je ena največjih šolskih stavb v državi.

Čisti dobiček Trepča Mines je znašal v prvem letošnjem tromesečju 298.728 funtov (nad 63 milijonov din), dočim je znašal v zadnjem tromesečju lanskega leta samo 263.094 funtov. Stroški eksploatacije rudnika pa so znašali le 136.229 funtov ali 29 milijonov dinarjev. Tako vsaj poroča pariška »L'Information«.

Celjski trgovec Maks Osvatič se je v hipni zmedenosti ustrelil v

glavo. Njegov sin, ki je lastnik rudnika v Motniku in novo odkritega bakrenega ležišča pri Blagovici, se je ravnokar vrnil iz Nemčije, kjer je skušal pridobiti finančne za finansiranje rudnika.

Danes v sredo dopoldne so se začele v Londonu velikanske svečanosti kronanja. Ogromne množice so prišle v London, da vidijo svečanosti. Ker so bili sedeži predragi, je postavila vlada tribune za 300.000 ljudi ter s tem prisilila tudi druge, da so šli s cenami nazdol. Za vzdrževanje reda je mobiliziranih 30.000 vojakov in 25 tisoč policistov, poleg tega pa še velikansko število detektivov. Pot, po kateri se bo pomikal spreved, je dolga 9 km. Spreved bodo tudi filmali. Ameriške družbe so najele posebna letala, ki bodo takoj po filmanju odletela v Ameriko, da bodo že v četrtki v Ameriki predvajali v filmih svečanosti kronanja. Letalci bodo prešli za pot ba je po 20.000 funtov. Od 10.15 dalje bo radio oddajal potek svečanosti.

Šef sovjetskega generalnega štaba Jegorov pride v kratkem v Prago, kjer se bo zdrvil. Sodiijo pa, da se bo pri tej priliki tudi sestel z vodilnimi češkoslovaškimi generali.

Stavka avtobusov v Londonu traja še vedno. Večina delegatov se je izrekla za nadaljevanje stavke.

Potnik Leonhard Adelt, ki je s svojo ženo preživel katastrofo in ki leži sedaj v bolnišnici, je izjavil, da se je nahajal ob času katastrofe v bližini kapitana Lehmanna, ki je zakričal, ko se je zgodila nesreča: »Strela nas je zadela«.

Zaradi smrti kapitana Lehmann in radiofonista se je število smrtnih žrtev povečalo na 37.

Helij je 200krat dražji ko vodik in velja napolnitev zrakoplova s helijem 2 milijona Kč. Če bi bil »Hindenburg« napolnjen s helijem mesto z vodikom, kakor je zahteval dr. Eckener, tudi ne bi prišlo do eksplozije. Toda dr. Eckenerju so narodni socialisti zelo neradi izpolnjevali njegove želje, ker je bil dr. Eckener znan kot nasprotnik narodnega socializma. Dr. Eckener je tudi vse do l. 1934 prepredil, da bi prišel na zrakoplov kljukasti križ. Dosegel je tudi, da se je novi zrakoplov imenoval »Hindenburg« in ne »Adolf Hitler«, kakor so zahtevali narodni socialisti.

Nemčija sama nima zadosti helija in si ga mora nabaviti v Ameriki. Sedaj bodo Nemčiji dobavo helija olajšali, kakor se poroča iz Amerike.

Silen vihar s točo je divjal nad vzhodno Madžarsko. Toča je bila mestoma 25 cm visoko. Telegrafski promet je z vsem ozemljem, kjer je divjala nevihta, prekinjen.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snažf obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere. suši. monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 9

Telefon št. 22-72.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 13. maja. 12.00: Pomlad v glasbi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Moderni plesni zvoki (Bojan Adamič in njegovi solisti) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Koarič) — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Savez Sokola kr. Jugoslavije — 19.50: Zabavni koticček — 20.00: III. ura francoske klavirske glasbe (g. prof. L. M. Škerjanc) — 21.00: Lucienne Boyer poje (plošče) — 21.10: Radijski orkester — 21.45: Čas, vreme, poročila — 22.00: Naša letovišča (esperantska oddaja).

Petek, dne 14. maja. 11.00: Šolska ura: Steklo in stekleni izdelki — dialog z učenci, vodi Miroslav Zor — 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Organizacija zaščite matere in otroka (g. prof. Olga Grahor) — 18.20: Koronice (plošče) — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Lehen) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Kmečki trio (gg. Janko Gregorc, Stanko Avgust in Nachförg Franc) in g. S. Banovec — 21.00: Plošče — 21.10: V. koncert ljubljanskega godalnega kvarteta — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.

Birmanska darila

ure, zlatnina, srebrnina in optični predmeti po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar, LJUBLJANA SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

V času sezije vam bo primanjkovalo tajnega masla

Čajno maslo samo toliko časa, dokler ne pišete dopisnice na naslov: znamke Mlekarska nakupovalna in prodajna zadruga, r. z. z. o. z. „Storžič“ Predosije pri Kranju Telefon: Kranj 74